

pilotMOP

Pilotni projekt za implementacijo
prostorske in gradbene zakonodaje

Pilot MOP

Pilotni projekt za implementacijo
prostorske in gradbene zakonodaje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

GEODETSKI INŠTITUT SLOVENIJE

Področje 1: Zagotovitev podatkov za vzpostavitev prostorskega planiranja na regionalni ravni

Poročilo za regijo Jugovzhodna Slovenija

Novo mesto, oktober 2021

PODATKI O PROJEKTU

Naročnik:

Geodetski inštitut Slovenije
Jamova cesta 2
1000 Ljubljana
Matična številka: 5051649000
ID za DDV: SI81498756
Račun: 01100-6030348025
Odgovorna oseba: Milan Brajnik, direktor

Izvajalec:

Razvojni center Novo mesto, d. o. o.
Podbreznik 15
8000 Novo mesto
Matična številka: 1227319
ID za DDV: SI77074963
Račun: SI56 0297 0005 0122 975
Odgovorna oseba: Franci Bratkovič, direktor

Pogodba:

Številka naročila:

Naslov pogodbe: Zagotovitev podatkov za vzpostavitev prostorskega planiranja na regionalni ravni

Številka pogodbe (naročnik): U086027/P1

Datum: 18. 3. 2021

Številka pogodbe (izvajalec): PG-53/2021-RC

Datum: 17. 3. 2021

Zastopnik

Naročnik: Milan Brajnik

Izvajalec: Franci Bratkovič

Avtorji:

Vane Urh^a, Nuša Hudoklin^a

^a Razvojni center Novo mesto, d. o. o.

Ostali sodelavci:

Franci Bratkovič^a, Mateja Jazbec^a

^a Razvojni center Novo mesto, d. o. o.

KAZALO VSEBINE

1	AKTIVNOSTI IN PRIČAKOVANI REZULTATI PO POSAMEZNIH FAZAH TESTNEGA PREVERJANJA V IZBRANI REGIJI	1
1.1	Izbrane vsebine za testno preverjanje v regiji	1
1.2	1.faza: organizacija pri pripravi RPP.....	1
1.3	2.faza.....	1
	a) Pregled in ovrednotenje obstoječih gradiv.....	3
	b) Določitev podatkov in strokovnih podlag, potrebnih za RPP	7
1.4	3.faza.....	17
1.5	4.faza.....	17
	a) Izdelava metodologije priprave in izdelave RPP	17
	b) Vzorčni primer RPP	17

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Prikaz vsebin kot jih določajo Metodologija za izdelavo RPP, 70. člen ZUreP-2 in osnutek SPRS 2050.	3
Preglednica 2: Seznam občinskih dokumentov (stanje avgust 2021).	7

KAZALO SLIK

Slika 1: Število zadetkov po ključnih besedah »regio« in »regij« ter glavna področja in vsebine, ki jih lokalne skupnosti prepoznavajo kot regionalne.....	4
Slika 2: Prostorski plan regije Andaluzija (2006).....	10
Slika 3: Primer planiranja posamezne prostorske enote v RPP Andaluzije I (2006).	10
Slika 4: Primer planiranja posamezne prostorske enote v RPP Andaluzije II (2006).	11
Slika 5: Primer planiranja posamezne prostorske enote v RPP Andaluzije III (2006).	12
Slika 6: Primer kartografskega prikaza za dolino Doire Baltee, ki obsega 6 občin.	16

Ta stran je namenoma prazna.

1 AKTIVNOSTI IN PRIČAKOVANI REZULTATI PO POSAMEZNIH FAZAH TESTNEGA PREVERJANJA V IZBRANI REGIJI

V okviru testnega preverjanja se izvedejo organizacijske in vsebinske naloge, vezane na regionalni razvoj kot je opredeljen v SPRS 2004 oziroma v osnutku SPRS 2050.

Aktivnosti obsegajo 4 faze. Pri testnem preverjanju se izhaja iz vsebinskih in postopkovnih določb ZUreP-2, ki se nanašajo na pripravo RPP. Testne regije testirajo rezultate naloge Priprava navodila za vsebino, obliko in način priprave RPP (izdelal Urbanistični inštitut RS, november 2019) ter pri tem upoštevajo tudi druga navedena že izdelana gradiva, ki so dostopna na projektnem SharePoint-u. Testne regije na podlagi izkušenj pri testiranju predlagajo rešitve za izdelavo metodologije.

1.1 Izbrane vsebine za testno preverjanje v regiji

Testna regija se je pri testnem preverjanju osredotočila na vse vsebine iz 70. člena ZUreP-2 – 2. in 4. odstavka.

1.2 1.faza: organizacija pri pripravi RPP

Prva faza testnega preverjanja priprave in izdelave RPP je namenjena organizacijskim aktivnostim, ki obsegajo preizkušanje participatornega pristopa v postopku priprave RPP, opredelitev udeležencev pri urejanju prostora v postopku priprave RPP in predlogu organizacijskega modela pri pripravi RPP.

Rezultati:

1. Preizkušanje participatornega pristopa v postopku priprave RPP
2. Opredelitev udeležencev pri urejanju prostora v postopku priprave RPP (v nadaljnjem besedilu: udeleženci) skladno z ZUreP-2
3. Predlog optimalne organizacijske sheme/modela v postopku priprave RPP
4. Predlog rešitev za izdelavo metodologije

Poročilo z dne 21. 6. 2021 je dostopno na povezavi [TUKAJ](#).

1.3 2.faza

Druga faza testnega preverjanja priprave in izdelave RPP je namenjena pregledu in ovrednotenju obstoječi gradiv ter določitvi podatkov in strokovnih podlag potrebnih za RPP.

V drugi fazi smo nadaljevali delo iz prve faze (predvsem testiranje participativnega pristopa in sestanki s predstavniki resorjev na lokalni ravni) ter izvedli korake predvidene za drugo fazo po projektni nalogi pilotMOP¹.

Pripravili smo predlog priporočil glede zbiranja podatkov, obravnavali vsa področja in vsebine, ki jih SPRS 2050 predvideva za regionalno raven, predlagali nadaljnje rešitve za izdelavo metodologije,

¹ https://razvojnecenter-my.sharepoint.com/:b/g/personal/vane_urh_rc-nm_si/EYBzLMkV8GJlpzcRIU7rJFcB4zQcF0T9ueEUWeEgYvctjA?e=SjX2qD

pripravili nabor obveznih podatkov in strokovnih podlag ter ocenili stroške priprave, vključno z načinom sofinanciranja.

Vrednotili smo obstoječa gradiva na državni in lokalni ravni. Pregledali smo resorne strategije, državne dokumente in strokovne podlage, ki jih je predlagal MGRT za pripravo regionalnega razvojnega programa za obdobje 2021–2027 ([seznam](#), strani 24–32), državne in občinske prostorske načrte ter osnutek regionalnega razvojnega programa za regijo Jugovzhodno Slovenijo.

Metodologija UIRS² je v primerjavi z ZUreP-2 in osnutkom SPRS 2050 bolj razčlenjena, zato smo njihov predlog kazala uporabili kot predlogo za vrednotenje obstoječih gradiv, pri tem pa upoštevali, da hkrati pokrivajo vse vsebine 70. člena ZUreP-2 in osnutka SPRS 2050. Dokumente smo vrednotili glede na relevantne podatke in informacije na regionalni ravni in na ravni regije (Jugovzhodna Slovenija). Pri vrednotenju številnih in obsežnih dokumentov smo si pomagali z iskalnikom korenov besed »regio«, »regij« in »jugovzhodn«. Pri pregledu OPN, RRP in strokovnih podlag, ki so bile izdelane za njihovo pripravo, smo bili poleg korenov besed pozorni na (pod)področja metodologije UIRS (npr. stanovanjska oskrba, vodni promet). Rezultate in ugotovitve smo sproti beležili v dokument, s čimer smo imeli pregled tudi nad področji, za katere nam primanjkuje strokovnih podlag. Rezultati so na voljo v ločenem dokumentu³.

70. člen ZUreP-2	Metodologija UIRS	SPRS 2050
• Cilji in prednostne naloge prostorskega razvoja; • Mesta, druga urbana naselja in morebitna druga naselja, ki so pomembna za razvoj regije, katerim se določi njihova vloga ter okvirna območja za njihov dolgoročni razvoj; • Širša mestna območja ; • Zasnova omrežij družbene infrastrukture; • Zasnova omrežij gospodarske javne infrastrukture;	• Cilji in prednostne naloge prostorskega razvoja; • Usmeritve za prostorski razvoj regije: 1. poselitev 2. GJI 3. urejanje krajine • Zasnova prostorskega razvoja regije: 1. zasnova omrežja naselij in njihova funkcija v regiji; (Širša mestna območja,...) 2. zasnova prednostnih območij za razvoj posameznih dejavnosti 3. zasnova omrežja gospodarske javne infrastrukture 4. zasnova zelenega	• Cilji prostorskega razvoja Slovenije • Koncept prostorskega razvoja Slovenije: 1. razvojni koridorji in vstopne točke 2. policentrični urbani sistem 3. podeželje 4. zelena infrastruktura • Usmeritve za doseganje ciljev in izvajanje koncepta prostorskega razvoja : 1. splošne usmeritve 2. usmeritve za urbani razvoj 3. usmeritve za razvoj podeželja 4. usmeritve za zeleno infrastrukturo 5. usmeritve za posebna območja in področja • Usmeritve za razvoj: 1. usmeritve za razvoj prometne infrastrukture 2. usmeritve za razvoj energetske infrastrukture v podporo prehodu v nizkoogljično družbo 3. energetska omrežja 4. varstvo in oskrba z mineralnimi surovinami

² Priprava navodil za vsebino, obliko in način priprave regionalnega prostorskega plana, UIRS, 2019

³ https://razvojnecenter-my.sharepoint.com/:b:/g/personal/vane_urh_rc-nm_si/EYXdD_KpS3FPvo5p0Qk-9TcBoxaRylvus-WC988pl9hj9Q?e=LdB7Gf

• Zasnova stanovanjskih območij; • Prednostna območja za razvoj posameznih dejavnosti, ki so pomembne za regijo; • Zasnova zelenega sistema regije; • Povezave s sosednjimi območji.	sistema regije 5. obramba, zaščita in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami 6. posebna območja in področja	5. razvoj podeželja, kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo 6. ohranjanje narave 7. razvoj turizma 8. obrambne dejavnosti 9. preventivno varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami
---	---	---

Preglednica 1: Prikaz vsebin kot jih določajo Metodologija za izdelavo RPP⁴, 70. člen ZUreP-2 in osnutek SPRS 2050⁵.

a) Pregled in ovrednotenje obstoječih gradiv

Rezultati:

a.1) Predlog priporočil glede zbiranja podatkov

1. Izdelovalec RPP mora v sodelovanju z MGRT in MOP pripraviti skupni poziv za predložitev gradiv s strani občin in resorjev, ki bi bili relevantni v postopku priprave RPP in RRP, ki sta ključna strateška regijska dokumenta.⁶

Za regijo Jugovzhodna Slovenija smo povzeli razpoložljive študije iz zgoraj omenjenega seznama – te so bile v obliki analiz, akcijskih načrtov, resolucij, operativnih programov, letnih poročil, uredb, strategij, načrtov upravljanja ter strokovnih podlag. Rezultati so zbrani v ločenem dokumentu⁷.

2. Potrebno je pregledati občinske prostorske načrte, predvsem z namenom prepoznati lokalne potrebe, ki jih kot regijske vidijo lokalne skupnosti. Vse informacije morajo biti dostopne na državnem prostorskem informacijskem sistemu.

Iz strani Prostorskega informacijskega sistema smo prenesli občinske prostorske načrte. Na voljo je bilo 20 OPN, v občini Kostel pa je še v fazi izdelave. Vse OPN smo analizirali ter zabeležili uporabo

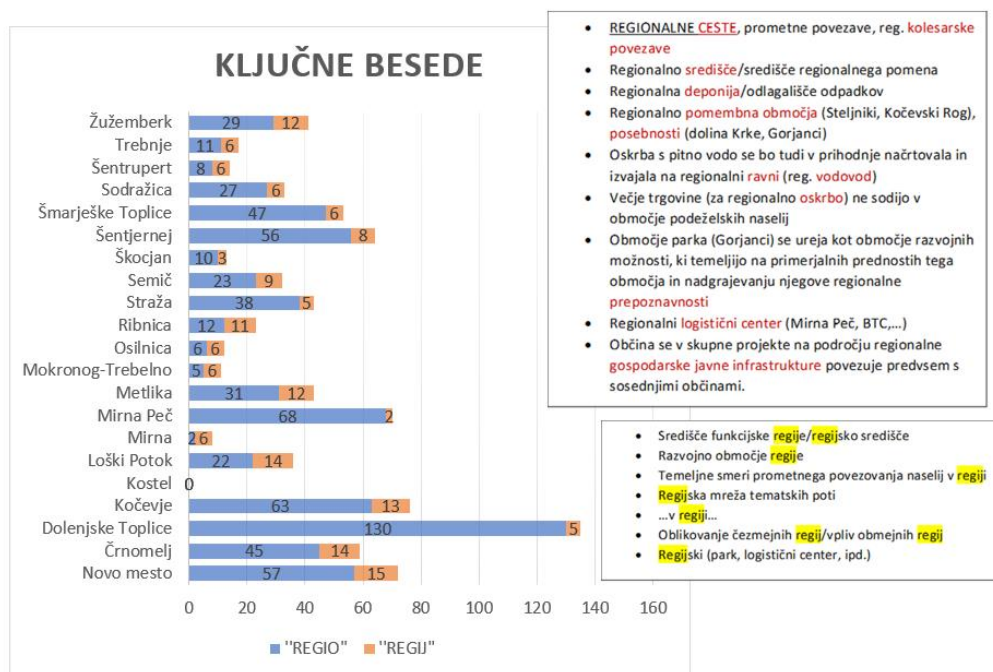
⁴ https://razvojnecenter-my.sharepoint.com/:b:/g/personal/vane_urh_rc-nm_si/EUpwUgNHC_1Jp4-8X4DCt54BB263okMz9c25le9kpEqCag?e=F0ypnp

⁵ https://razvojnecenter-my.sharepoint.com/:b:/g/personal/vane_urh_rc-nm_si/ESBZEvhJZDNNrnYeEDlq7f0B7KGa9kqhB6jNKFoJITg7wg?e=1hay6t

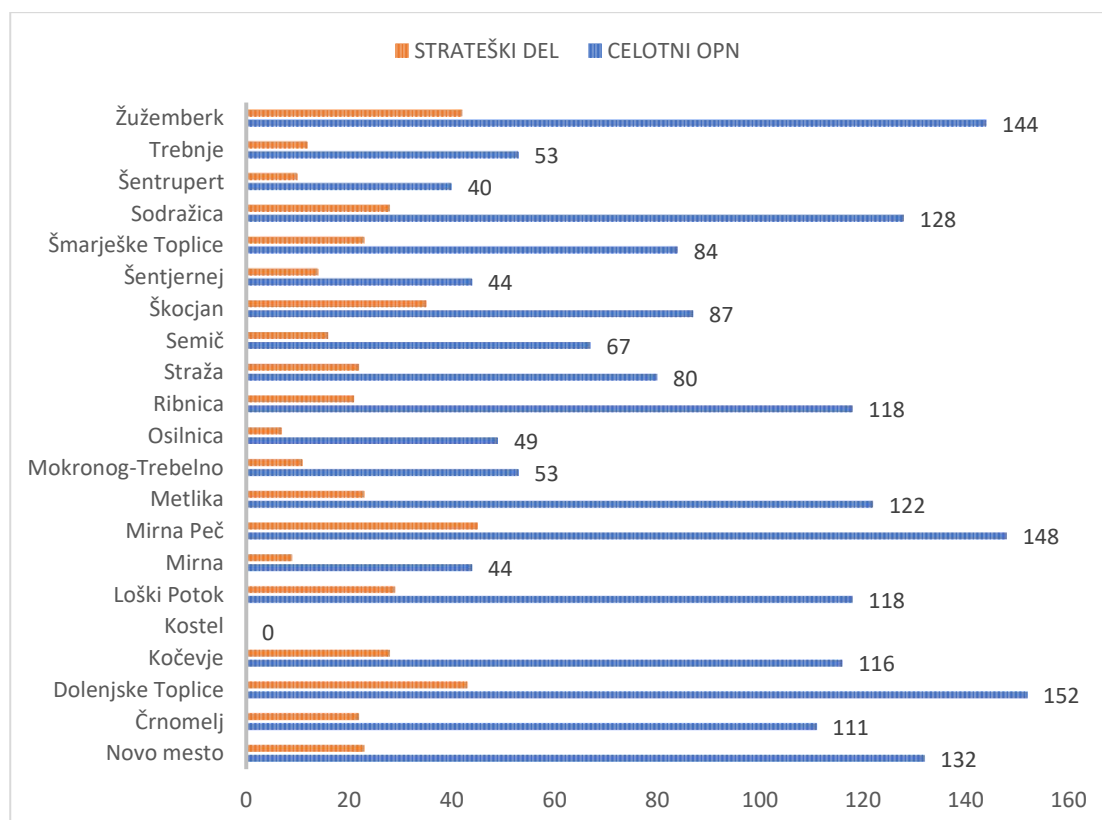
⁶ V času izdelave pilotnega RPP smo že imeli na voljo [seznam](#) resornih dokumentov, ki ga je pripravil MGRT za namen priprave RRP, v prihodnje naj se ta postopek združi za namen RRP in RPP.

⁷ https://razvojnecenter-my.sharepoint.com/:b:/g/personal/vane_urh_rc-nm_si/EYXdD_KpS3FPvo5p0Qk-9TcBoxaRylvus-WC988pl9hj9Q?e=LdB7Gf

besednih korenov "regio" in "regij". Glede na dejstvo, da so številne občine pred kratkim posodabljale svoje OPN, tudi v skladu z ZUreP-2, trenutno izdelava RPP ni relevantna, saj je to nadrejen dokument OPN in nima bistvene veljave, če se OPN nanj ne sklicujejo. Primerno je, da se prvi formalni pripravijo do leta 2027 (naslednje večletne finančne perspektive Evropske unije) in so usklajeni z naslednjim RRP.

Slika 1: Število zadetkov po ključnih besedah »regio« in »regij« ter glavna področja in vsebine, ki jih lokalne skupnosti prepoznajo kot regionalne.

Graf 1: Število strani OPN – strateškega dela in celotnega OPN.

Julija smo pripravili anketo, v kateri smo želeli predstavnike občine po zaključku I. faze projekta PilotMOP – področje RPP seznaniti z izvedenimi aktivnostmi, pridobiti in ovrednotiti relevantna gradiva ter se pogovoriti o vidikih za vzpostavitev regionalnega prostorskega planiranja. Odgovor in gradiva smo prejeli od treh izmed enaindvajset občin, dodatno smo jih poiskali na spletu. Preverili smo tudi DPN na območju Jugovzhodne Slovenije –tiste v pripravi, kot tudi sprejete – v večini primerov gre za področje cestnega omrežja in elektroenergetske infrastrukture.

OBČINA	dokument	Leto izdaje
Novo mesto	Celostna prometna strategija	2015
	Predlog Strategije Mestne občine Novo mesto za mlade 2021 –2030	2021
	Demografska študija	2015
	Lokalni energetske koncept	2019
	Strategija razvoja Mestne občine Novo mesto do leta 2030	2018
	Strategija opremljanja Mestne občine Novo mesto s komunalno infrastrukturo za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode	2019
	Strategija reševanja romske tematike v Mestni občini Novo mesto za obdobje 2013-2020	2013
	Strategija razvoja turizma v MONM 2020	2016
	Strategija upravljanja kapitalskih naložb v Mestni občini Novo mesto	2012
	Strategija športa v Mestni občini Novo mesto 2010-2020	2010
	Trajnostna urbana strategija Novo mesto 2030	2015
Črnomelj	Strategija razvoja Občine Črnomelj 2018 - 2025	2018
	Celostna prometna strategija občine Črnomelj	2017
	Energetska zasnova občine Črnomelj - povzetek študije	2001
	Lokalni energetske koncept	2013
	Program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode za občini Črnomelj in Semič	2010
	Program oskrbe s pitno vodo na območju občin Črnomelj in Semič	2010
	(Območje urejanja Jurjevanjske drage v Črnomlju)	2017
	Načrt upravljanja mestnega jedra Črnomelj	2014
Dolenjske Toplice	(Urejanje mestnega jedra Črnomlja)	2014
	Lokalno energetske koncept	2011
Kočevje	Analiza stanja in teženj v prostoru kot strokovna podlaga za pripravo novih prostorskih aktov občine Kočevje	2006
	Celostna prometna strategija	2017
	Lokalni energetske koncept	2016
	Strategija razvoja turizma turistične destinacije Kočevsko 2020-2025	2020
	Strategija starosti prijazne usmeritve in aktivnosti v občini Kočevje do leta 2024	2019
	Hidrološka analiza visokih vod Rinža	2011
	Opredelitev do poplavne varnosti	2019
Kostel	Občinski program varnosti občine Kostel	2014
	Strategija upravljanja gradu Kostel	2014
	Strategija razvoja turizma v občini Kostel 2010 - 2015	2010
	Lokalni energetske koncept občine Kostel za obdobje 2009-2019	2009
Loški Potok	Srednjeročni načrt razvojnih programov občine Loški Potok 2008 - 2020	2008
	Lokalni energetske koncept občine Loški Potok	2019
Mirna	Lokalni energetske koncept	2013
	Lokalni program za kulturo Občine Mirna	2015

Mirna Peč		
Metlika	Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 - 2022	2018
	Lokalni energetski koncept	2010
Metlika	Celostna prometna strategija Občine Metlika	2017
Mokronog-Trebelno	Strateški načrt krepitve zdravja občin Trebnje, Mirna, Mokronog-Trebelno in Šentrupert	2020
	Lokalni energetski koncept občine Mokronog - Trebelno	2018
	Letni program športa v občini Mokronog – Trebelno za leto 2011	2018
	Lokalni program kulture 2015 - 2018	2018
	Vizija in strategija občine Mokronog-Trebelno	2018
	Letni izvedbeni program kulture občine Mokronog - Trebelno za leto 2011	2011
	Letni program socialnega varstva za leto 2011	2011
	Rekonstrukcija javne razsvetljave	2009
Osilnica	Lokalni energetski koncept Občine Osilnica	2011
	Načrti zaščite in reševanja	2011
	Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v občini Osilnica	2012
Ribnica	Celostna prometna strategija občine Ribnica	2017
	Lokalni energetski koncept Občine Ribnica	2014
	Načrti zaščite in reševanja	2012
	Program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode za obdobje od 2013-2016 (za občino Ribnica, Sodražica in Loški Potok)	2012
Straža	Načrti zaščite in reševanja	
	Lokalni energetski koncept	2009
	Strategija razvoja občine Straža	2009
	Občinski program varnosti	
Semič	Strategija za mlade Občine Semič 2021–2025	2021
	Strategija razvoja gasilstva v Občini Semič	2013, 2020
	Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 - 2022	2018
	Strategija razvoja Občine Semič do leta 2020	2012
	Osnutek Strategije prostorskega razvoja Občine Semič	2012
	Analiza lokalnih specifičnih značilnosti ekoremediacije v občinah JV Slovenije - poročilo za Občino Semič	2012
	Lokalni energetski koncept Občine Semič	2012
	Študija »regionalne značilnosti JV Slovenije in evidenca okoljskih problemov ter možnih ERM rešitev«	2011
Škocjan	Lokalni energetski koncept občine Škocjan	2021
	Program celostnega razvoja Občine Škocjan	2002
Šentjernej	Strategija razvoja kmetijstva in podeželja v občini Šentjernej za obdobje 2016-2020	2016
	Strategija razvoja turizma	2019
	Varstveni režimi (KD, narava) - prostorski akt	2009
Šmarješke Toplice	Strategija razvoja kmetijstva in podeželja v Občini Šmarješke Toplice za obdobje 2017 - 2021	2017
	Strateški razvoj in trženje turizma v destinaciji Šmarješke Toplice v obdobju 2017-2027	2017
	Lokalni energetski koncept Občine Šmarješke Toplice	2011
	Načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči v občini Šmarješke Toplice	2017
	Načrt dejavnosti organov občinske uprave Občine Šmarješke Toplice v primeru naravnih in drugih nesreč ter izrednih razmer	2015
	Načrt zaščite in reševanja ob potresu na območju Občine Šmarješke Toplice	2014
	Ocena ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami v Občini Šmarješke Toplice	2014
	Letni program: Športa, socialnega varstva, kulture	2021

Šentrupert	Trajnostni energetski akcijski načrt občine Šentrupert (SEAP)	2014
	Vizija in strategija občine Šentrupert	2010
Trebnje	Načrt razvoja odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij v občini Trebnje	2009
	Celostna prometna strategija občine Trebnje	2017
	Lokalni energetski koncept občine Trebnje	2011
	Operativni program odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda v Občini Trebnje	2015
	Strokovne podlage za parkirno politiko	2019
	Strategija razvoja socialnega varstva v občini Trebnje do leta 2010	2010
	Strategija reševanja romskega vprašanja v Občini Trebnje za obdobje 2014-2020	2014
	Lokalni program kulture Občine Trebnje 2015-2018	2015
	Program mladinske dejavnosti za obdobje 2017-2019	brez navedbe
	Strateški načrt krepitve zdravja	2019
	Strategija razvoja turizma občine Trebnje	2006
Žužemberk	Izdelava energetske zasnove občine Žužemberk	2001
	Koncept prostorskega razvoja Občine Žužemberk s poudarkom na turizmu	2000
	Lokalni program varstva okolja za občino Žužemberk (Agenda 21)	2004

Preglednica 2: Seznam občinskih dokumentov (stanje avgust 2021).

a.2) Določiti področja oziroma vsebine, za katere SPRS 2050 predvideva načrtovanje na lokalni ravni, in jih bo regija načrtovala v okviru testne preveritve priprave in izdelave RPP

Pri pregledu in analizi razpoložljivih študij smo upoštevali vsa področja, ki jih obravnava 70. člen (ZUreP-2) in metodologija Urbanističnega inštituta RS. Največ vsebin izhaja iz:

- gospodarske javne infrastrukture (promet, energija in okolje),
- potrebe po prednostnih razvojnih območjih za stanovanjsko oskrbo ter
- povezovanja na področjih zelene infrastrukture, kulturne dediščine in turizma.

Vsebinski gospodarske javne infrastrukture smo dodali področje digitalne povezanosti (pokritost gospodinjstev in gradnjo odprtih širokopasovnih omrežij), ki v prostoru postaja vse pomembnejša, a v kazalu UIRS ni bila opredeljena. Med **regionalnimi posebnostmi** smo izpostavili **romska območja**, **vinogradniška območja**, območno razvojno partnerstvo **Pokolpje**, **degradirana območja** in **obmejne občine**.

a.3) Predlog rešitev za izdelavo metodologije

Metodologija mora biti enotna po ZUreP-2, ki je krovni okvir za pripravo in izvajanje RPP. Metodologija naj opredeljuje ključne kazalnike za spremljanje prostorskega razvoja regij, ki morajo biti poenoteni in jih morajo zagotavljati izbrani sektorji/agencije/Statistični urad Republike Slovenije (preglednica 1).

b) Določitev podatkov in strokovnih podlag, potrebnih za RPP

Rezultati:

b.1) Predlog nabora obveznih podatkov in SP

Po pregledu vseh razpoložljivih dokumentov, smo predlagali nabor sedmih strokovnih podlag, ki jih ocenjujemo kot nujne pred izdelavo RPP:

1. urbanistična in krajinska zasnova,
2. študija razvoja gospodarstva (vključno s kmetijstvom in turizmom),
3. študija razvoja družbenih dejavnosti,
4. prometna študija/regionalna prometna strategija,
5. energetska-podnebni koncept,
6. študija kulturne dediščine ter
7. podrobnejša analiza FDO.

b.2) Ocena stroškov in način sofinanciranja priprave RPP

Ocenjujemo, da je potrebna interdisciplinarna skupina 2,5 polno zaposlenih oseb znanj in veščin urejanja prostora (npr. prostorski načrtovalec, krajinski arhitekt, geograf ...). Razvojni center Novo mesto, d. o. o. kot RRA za Jugovzhodno Slovenijo ocenjuje, da so regionalne razvojne agencije najbolj primerne institucije za regionalno prostorsko planiranje, saj poznajo organe regij in način njihovega delovanja in so se sposobne prilagoditi razmeram, ki jih zahteva izdelava RPP. Prostorska komponenta je ključnega pomena za zagotavljanje skladnega regionalnega razvoja, kot tudi že nalaga ZSSR-2.

Aktivnost	Ocena stroška v EUR
Zagotovitev pogojev za izvajanje RPP	50.000
Priprava analize in izhodišč	100.000
Izdelava RPP	300.000
Izvajanje in spremljanje	100.000
Skupaj	550.000

Predlagamo, da država zagotovi 80 % sofinanciranja projekta Regionalni prostorski plan, občine pa 20 %, pri tem pa morajo biti ustrezne obveščene tudi s strani Ministrstva za finance.

Pri strokovnih podlagah obstajata dva načina priprave, in sicer da za vse regije te na enak način zagotovi država (resorno ministrstvo), ali da za njihovo izdelavo poskrbi pripravljavec RPP. V vsakem primeru za posamezno regijo in posamezno strokovno podlago ocenjujemo naslednji strošek:

1. urbanistična in krajinska zasnova prostorskih ureditev posebnega pomena (obvodni prostor, vinogradniška območja, Gorjanci, Kočevski Rog, posamezna naselja) – 30.000 EUR/območje
2. študija razvoja gospodarstva (vključno s kmetijstvom in turizmom) in poslovnih con – 100.000 EUR
3. študija razvoja družbenih dejavnosti – 50.000 EUR,
4. prometna študija/regionalna prometna strategija – 100.000 EUR,
5. energetska-podnebni koncept – 100.000 EUR,
6. Zaščita in upravljanje kulturne dediščine – 70.000 EUR ter
7. podrobnejša analiza FDO (degradiranih območij) – 30.000 EUR.

Skupno približno 500.000 EUR.

Ključni kazalniki za spremljanje prostorskega razvoja regije so:

1. Pripravljen in sprejet regionalni prostorski plan (0,1)
2. Število prostorskih ureditev državnega pomena, ki se načrtujejo v RPP (število)
3. Število prostorskih ureditev regionalnega pomena, ki se načrtujejo v RPP (število)
4. Število območij, ki se v RPP načrtujejo s krajinsko zasnovo (število)
5. Število naselij, ki se načrtujejo z urbanistično zasnovo (število)
6. Dolžina novogradenj in rekonstrukcij državnih (glavnih in regionalnih) cest (km)
7. Dolžina novogradenj in rekonstrukcij železniških prog (km)
8. Površina razpložljivih komunalno opremljenih površin za kompleksno gradnjo stanovanj (m²)
9. Površina razpložljivih komunalno opremljenih površin za kompleksno gradnjo gospodarskih con (m²)
10. Obseg razpložljivih komunalno opremljenih površin za družbene dejavnosti (m²)
11. Obseg zaraščenih površin (ha)
12. Število kmetij (število)

Velikost kmetijskih gospodarstev (ha)

b.3) Predlog rešitev za izdelavo metodologije.

Trenutna vsebina regionalnega prostorskega plana je po strukturi Metodologije UIRS precej podobna regionalnemu razvojnemu programu, zato smo iskali dodatne primere regionalnega prostorskega planiranja in povezav med glavnimi prostorskimi elementi. Predvidena vsebina iz Metodologije UIRS in kartografski prikazi se pri pripravi vzorčnega RPP ohranijo, predlagamo pa, da se doda nazornejšo predstavitev vsebine, ki se nanaša na upravljanje s prostorom in medsebojne odnose, da se na prvi pogled dokument loči od regionalnih razvojnih programov.

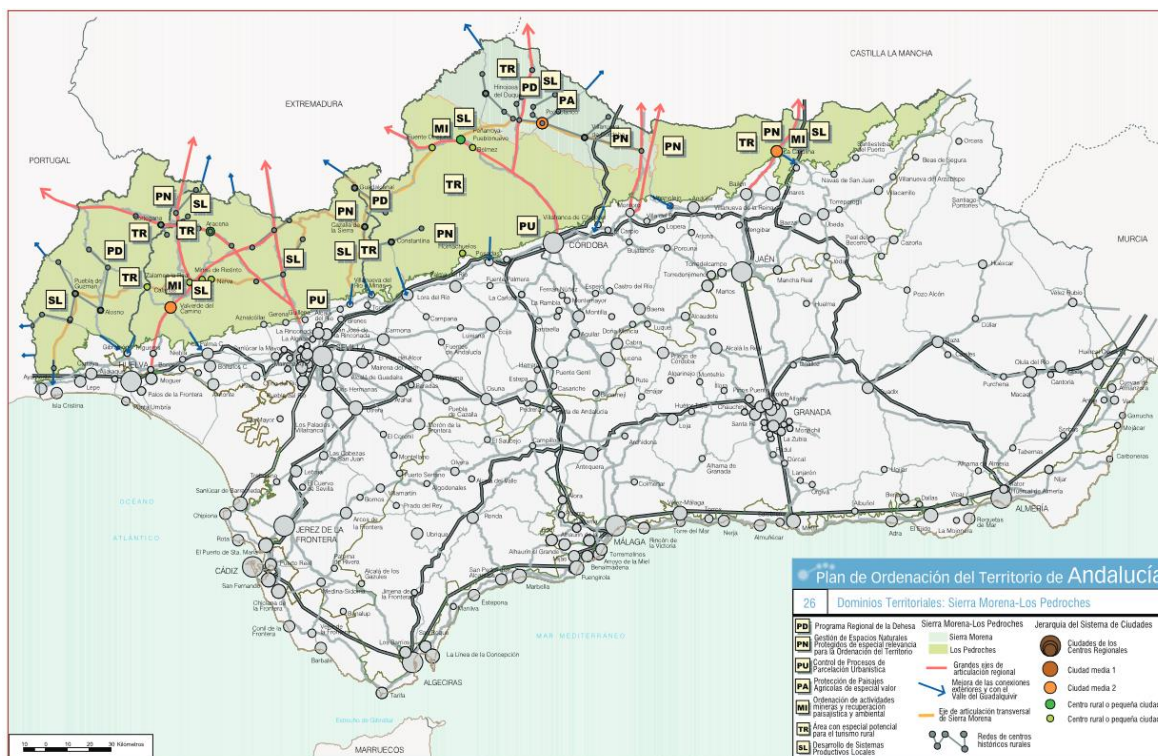
Za primer prilagamo izbrane vsebine iz [prostorskega načrta avtonomne skupnosti Andaluzija](#) (južna Španija, 2006), ki je sicer po površini in številu prebivalstva približno 4x večja od Slovenije.

Slika 2: Prostorski plan regije Andaluzija (2006)⁸.

Pokrajino so razdelili na štiri teritorialna področja: *Sierra Morena – Los Pedroches* (vzpeti svet), *Valle del Guadalquivir* (Dolina reke Guadalquivir), *Sierras y Valle Beticos* (gorska veriga in ravnina ob vznožju Sierre) in *Litoral* (ozemlje ob obalah Sredozemskega morja in Atlantskega oceana), in jih v nadaljevanju podrobneje obravnavali preko prostorskih usmeritev.

Tako bi lahko regijo Jugovzhodna Slovenija razdelili na prostorske enote **zelene infrastrukture** (deljeno na gozd (Kočevski rog, Gorjanci), vinogradniška območja, dolino reke Krke in Kolpe), ter **večja območja poselitve** (naselja II., III. in IV. stopnje policentričnega sistema). Na kartografskem prikazu se označi tudi pomembnejša gospodarska javna infrastruktura (AC, železnica, regionalne ceste,...), tako da so upoštevane vse 3 glavne usmeritve za prostorski razvoj regije, ki jih navaja 6. odstavek 70. člena ZUreP-2 (razvoj poselitve, gospodarske javne infrastrukture in urejanje krajine s poudarkom na ohranjanju krajinske identitete).

Slika 3: Primer planiranja posamezne prostorske enote v RPP Andaluzije I (2006).⁹

Oznake na karti predstavljajo naslednje **prostorske usmeritve**:

PD – program Dehesa (regionalni projekt, ki se izvaja na tistem območju)¹⁰

PN - upravljanje zavarovanih naravnih območij, ki so posebnega pomena za načrtovanje rabe zemljišč

PU- nadzor nad procesi urbanega razvoja

⁸ https://www.juntadeandalucia.es/export/drupaljda/pota_completo.pdf

⁹ https://www.juntadeandalucia.es/export/drupaljda/pota_completo.pdf

¹⁰ V Jugovzhodni regiji se označi Program in območno razvojno partnerstvo Pokolpje.

PA – varstvo kmetijskih krajin posebne vrednosti

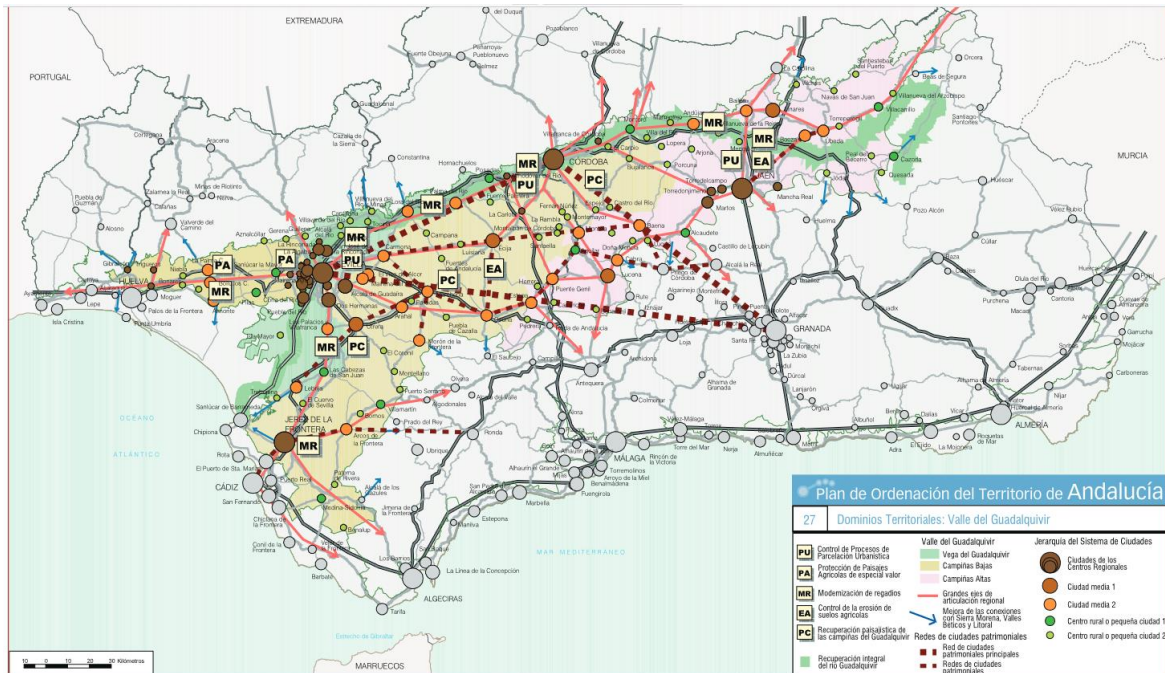
MI – organizacija rudarskih dejavnosti in obnovitev krajine in okolja

TR – območje s posebnim potencialom za razvoj podeželskega turizma

SL – razvoj lokalnih proizvodnih sistemov

----- - glavne osi regionalne artikulacije

➔ - izboljšanje zunanjih povezav

Slika 4: Primer planiranja posamezne prostorske enote v RPP Andaluzije II (2006).¹¹

MR – posodobitev namakalnega sistema

EA – nadzor erozije kmetijskih tal

PC – obnovitev pokrajine ob reki Guadalquivir

¹¹ https://www.juntadeandalucia.es/export/drupaljda/pota_completo.pdf

Slika 5: Primer planiranja posamezne prostorske enote v RPP Andaluzije III (2006).

ED – Boj proti eroziji in dezertifikaciji

V – Spremljanje razvojnih procesov v obmorskih gorovjih

MA – prednostni ukrepi za urbana območja

SP – okoljsko in krajinsko izboljšanje primorskih gorskih verig ter nadzor nad procesom urbanizacije

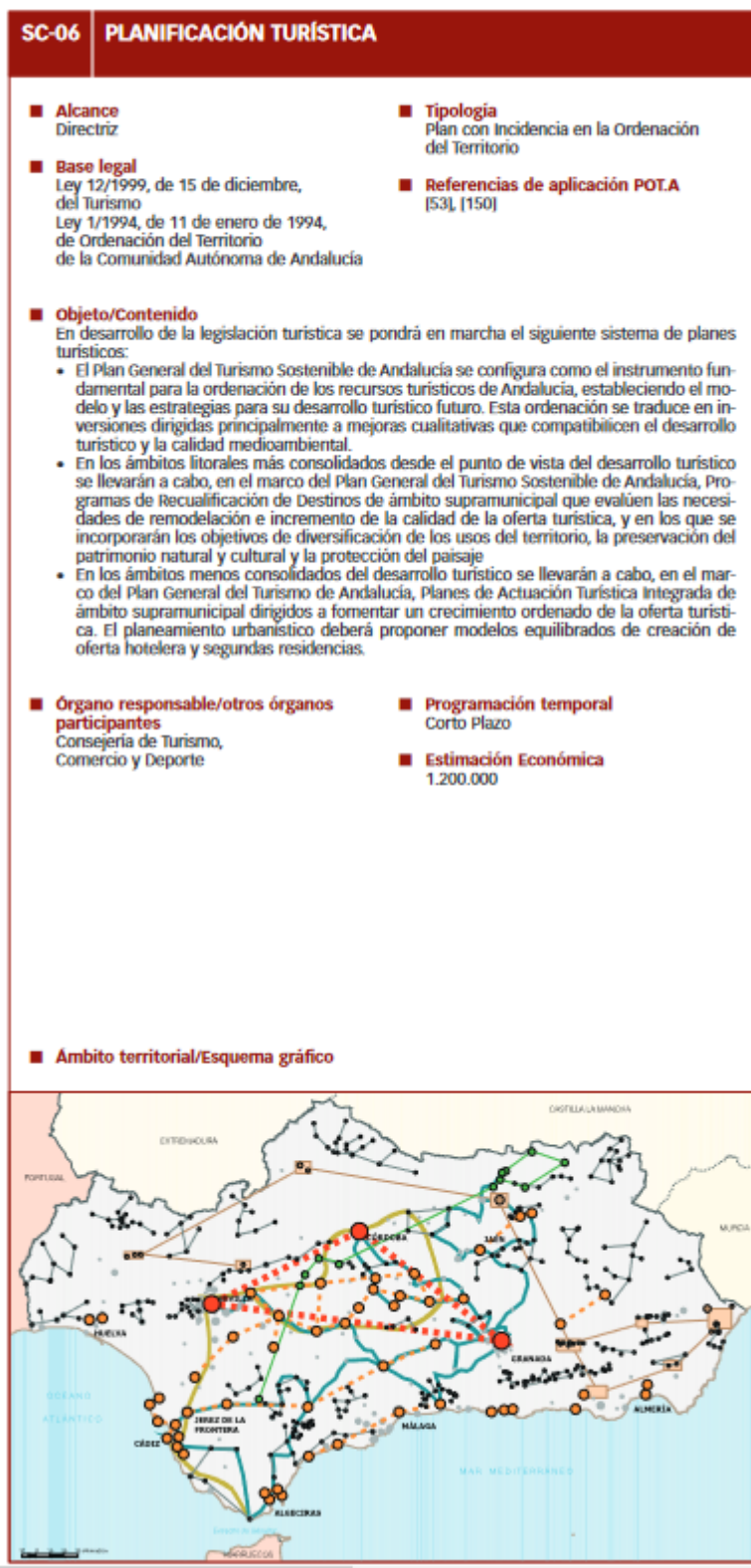
TU – načrtovanje turistične rabe

AO – upravljanje intenzivnih obdelovalnih površin

Program (prostorski načrt Andaluzije) je organiziran v skladu z glavnimi poglavji strategij prostorskega razvoja in vključuje naslednje podprograme:

- a) Sistem mest [SC] – 8 podprogramov
- b) Regionalna artikulacija [AR]. – 8 podprogramov
- c) Teritorialna dediščina [PT] - 2 podprograma
- d) Območni ukrepi [ZN] – 4 podprogrami
- e) Spremljanje in ukrepi upravljanja [SG] – 6 podprogramov

Kot primer načina predstavitve podprograma v prostorskem načrtu navajamo primer za načrtovanje turizma (SC-06):

SC-06 NAČRTOVANJE TURIZMA

Področje uporabe: smernica

Tipologija: Načrt z vplivom na prostorsko načrtovanje ozemlja

Pravna podlaga: Zakon (turizem, prostorsko načrtovanje)

Sklicevanja na vlogo POT.A: (53, 150)

Predmet/vsebina:

Za izvajanje turistične zakonodaje bo vzpostavljen naslednji sistem turističnih načrtov:

- Splošni načrt za trajnostni turizem v Andaluziji je temeljni instrument za organizacijo turističnih virov Andaluzije, ki določa model in strategije za prihodnji razvoj turizma. To upravljanje se kaže v naložbah, namenjenih predvsem kakovostnim izboljšavam, ki omogočajo združljivost turističnega razvoja in kakovosti okolja.
- Na obalnih območjih, ki so z vidika razvoja turizma najbolj razvita, se bodo v okviru splošnega načrta za trajnostni turizem v Andaluziji na meddobčinski ravni izvajali programi za nadgradnjo destinacij, ki bodo ocenili potrebe po preoblikovanju in povečanju kakovosti turistične ponudbe ter bodo vključevali cilje diverzifikacije rabe zemljišč, ohranjanja naravne in kulturne dediščine ter varstva krajine.
- Na manj razvitih območjih turističnega razvoja se bodo v okviru splošnega turističnega načrta Andaluzije izvajali celostni turistični akcijski načrti meddobčinskega obsega, katerih cilj bo spodbujati urejeno rast turistične ponudbe na območju in ki bodo vključevali cilje diverzifikacije uporabe ozemlja, ohranjanja naravne in kulturne dediščine ter varstva krajine.. Urbanistično načrtovanje bi moralo predlagati uravnotežene modele za ustvarjanje hotelov in drugih domov

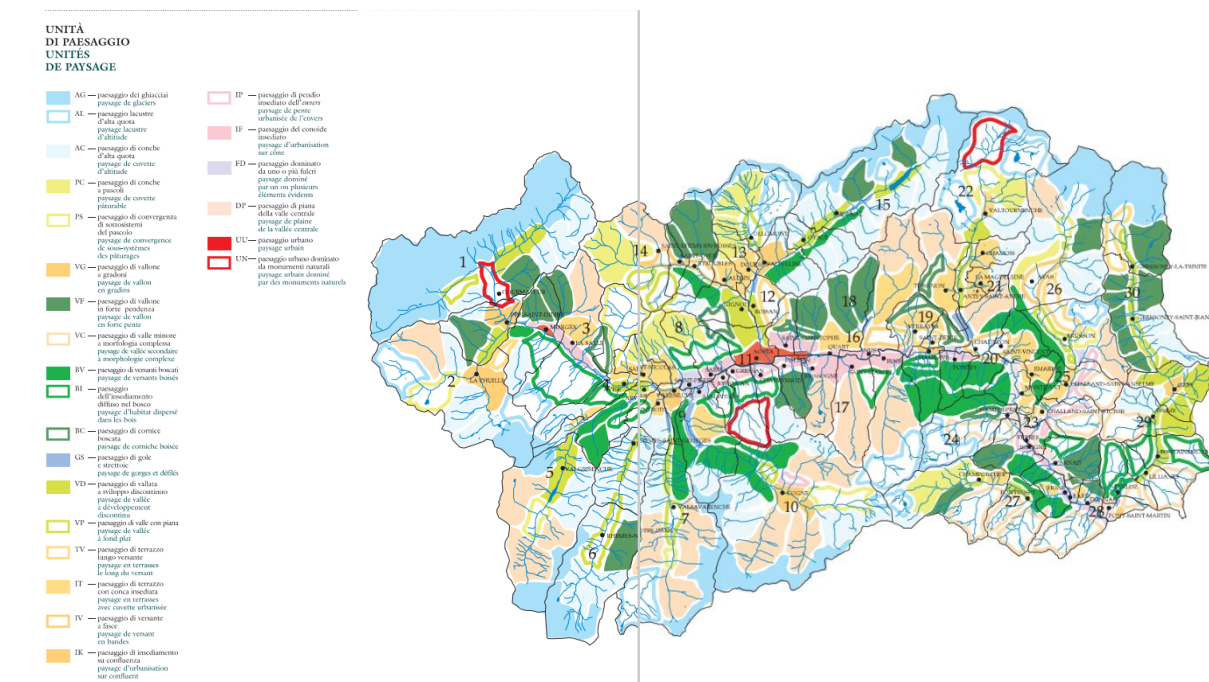
Odgovorni organ/drugi organi udeleženci: ministrstvo za turizem, trgovino in šport

Začasno programiranje: Kratkoročno

Finančna ocena: 1.200.000 EUR

Teritorialni obseg/grafični prikaz (kartografski prikaz)

Pregledali smo tudi [prostorski plan za dolino Aoste](#) (dežela v severno-zahodni Italiji, ob meji s Francijo in Švico) iz leta 1998. Površina doline Aosta je okoli 3.200 km² (Jugovzhodna Slovenija: 2.675 km²).

Kot je razvidno iz zgornje karte je dolina Aoste razdeljena na 24 območij (označenih s svojo barvo in kratico): od ledeniške pokrajine (AG), visokogorske jezerske pokrajine, pokrajine visokogorskih kotlin, dolin, gozdnatih pokrajin, sotesk, teras ob pobočjih do urbanih pokrajin (rdeče), itd.

Vsaka enota (N=30), ki je na karti oštevilčena, je podrobneje predstavljena znotraj treh sklopov (povprečno 1 stran na sklop):

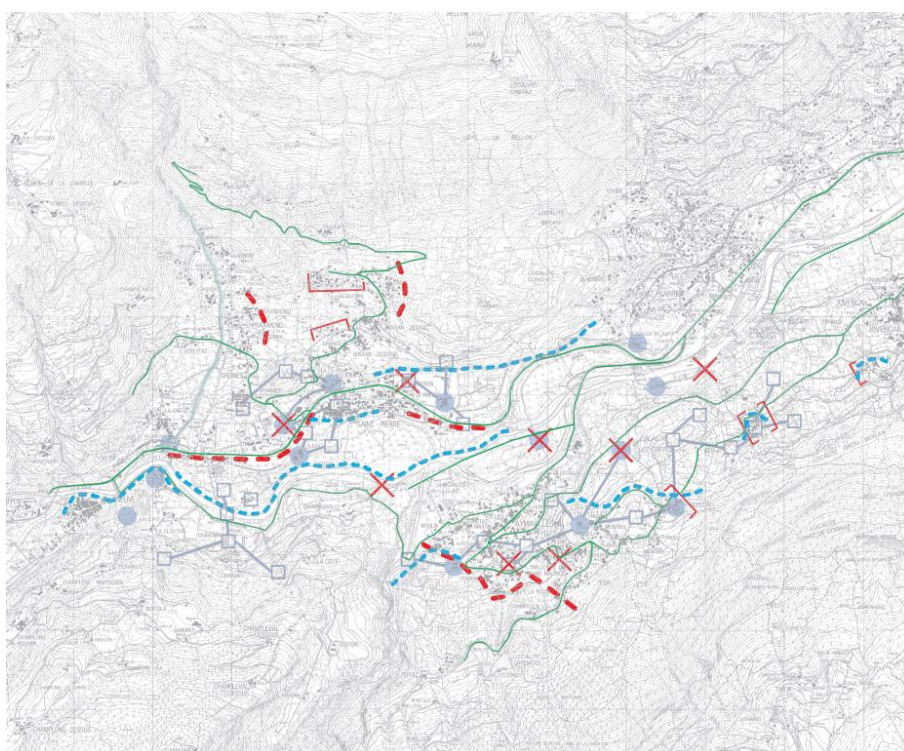
- 1) Najprej **številka** in **ime enote** (npr. enota 1: Mont-Blanc), naštete so tudi **občine**, ki jih enota **obsega** in nato poročilo enote: **opredelitev ekoloških, krajinskih in funkcionalnih odnosov**.
- 2) Sledi **opis krajinske enote**, skupaj s komponentami, ki so označene s črkami (tipična) ali z znakom (posebna).

Na primer: enota ledenika in masiva Mont-Blanc ima dve tipični komponenti (kompleks visokogorskih vrhov in ledenikov v masivu ter ledeniki na nizkih nadmorskih višinah z zgledno morfologijo) in dve posebni (žičniška povezava okolij na visoki nadmorski višini ter oprema in naprave z velikim vplivom (predor)).

- 3) Sledi sklop **problematičnih situacij in smernic**, v katerih so upoštevani naslednji relacijski elementi:
 - Interakcije med glavnimi sestavinami pokrajine,
 - Ekološki in krajinski povezovalni pasovi,
 - Ekološki koridorji,
 - Prosti prehodi,
 - Meje pozidanega območja,
 - Vizualni cilji,

- Kanali uporabe in stališča,
- Območja posebnega krajinskega vključevanja,
- Degradacija,
- Cestne povezave,
- Sistemi javnega prevoza,
- Dopolnilni storitveni centri,
- Povezovanje storitev in turističnih virov.

Za vsakega od naštetih elementov je v tabeli sklopa označeno območje (s kratico, da je razvidno, da gre za npr. preplet gozdne pokrajine, doline in urbane pokrajine), opisana specifikacija in smernice. Vsi elementi so prav tako s simboli označeni na kartografskem prikazu, ki je na koncu vsake predstavljene enote. Nato je po isti metodologiji predstavljenih še ostalih 29 enot.

Slika 6: Primer kartografskega prikaza za dolino Doire Baltee, ki obsega 6 občin¹².

Rdeča črtkana črta – meje urbaniziranih območij glede na kmetijsko okolje

Rdeči oglati zaklepaj – gradbeni prehodi, ki ločujejo pozidana območja in zagotavljajo ekološko in krajinsko kontinuiteto zelenih površin

Rdeč križec – elementi degradacije ali vizualnega odvrčanja, ki spreminjajo ali uničujejo krajinske in ekološke interakcije

Modra črtkana črta - naravni robovi in obrobja pozidanega območja, ki imajo poseben krajinski pomen

Sivi krogci in kvadrati, ki se med seboj povezujejo – območja krajinske integracije, ki jih sestavljajo posebno intenzivne krajinske interakcije med sosednjimi elementi (kvadrat – neobstoječe, krog – nastajajoče)

Zelena črta – razgledna točka

¹² https://www.regione.vda.it/territorio/territorio/pianificazione_territoriale/ptr/default_i.asp

[Pomorski prostorski plan Slovenije](#) je bil potrjen julija 2021. Kot nekaj, s čimer bi lahko še dodali k metodologiji za pripravo regionalnega prostorskega plana v smislu bolj nazorne vsebine prostorskega planiranja in upravljanja s prostorom, izpostavljamo poglavje *Zasnove prostorskih ureditev v priobalnem pasu* znotraj katerega je podpoglavje **Usmeritev, dopustne rabe in dopustni prostorski posegi po posameznih območjih urejanja prostora**. V preglednici so našteje usmeritve, dopustne rabe in prostorski posegi, pod ustrezno oznako območja (OUP -1,...) in opisom območja (Sečoveljske soline). **Struktura dokumenta je bolj zasnovana po območjih kot področjih** (kmetijstvo, turizem, promet ...).

Pod poglavjem Ukrepi so določeni tudi ukrepi za izvajanje, se pravi so v Pomorskem prostorskem planu določeni prostorski in upravljavski ukrepi za dejavnosti, ki se izvajajo na morju v povezavi s priobalnim pasom.

Aktivnosti 2. faze se bodo nadaljevali tudi tekom 3. faze, s katero se »uradno« tudi začne priprava RPP.

Predlogi za spremembo Metodologije UIRS so dostopni na povezavi [tukaj](#).

1.4 3.faza

Tretja faza testnega preverjanja priprave in izdelave RPP je namenjena aktivnostim za izdelavo osnutka izhodišč potrebnih za pripravo RPP.

Rezultati:

1. Predlog priporočil za pripravo in usklajevanje Izhodišč za pripravo RPP
2. Izdelati testni primer Izhodišč za pripravo RPP
3. Predlog rešitev za izdelavo metodologije

1.5 4.faza

Četrta faza testnega preverjanja priprave in izdelave RPP je namenjena aktivnostim za izdelavo metodologije priprave in izdelave RPP ter vzorčnega primera RPP.

a) Izdelava metodologije priprave in izdelave RPP

a.1) Predlagati in preveriti možen model za medresorsko usklajevanje na regionalni ravni

- organizacija pripravljavca RPP;
- predlagati optimalen način za usklajevanje z resorji (medresorska koordinacija, vključitev Komisije Vlade RS za prostorski razvoj in Prostorskega sveta)

a.2) Izdelati testna gradiva za vzorčni RPP (za posamezne vsebine, izbrane v testni regiji)

a.3) Predlog rešitve za izdelavo metodologije in vzorčnega primera RPP

b) Vzorčni primer RPP

b.1) Tekstualni del vzorčnega primera RPP (za posamezne vsebine, izbrane v testni regiji);

- b.2) Grafični del vzorčnega primera RPP ali kartografski prikazi posameznih vsebin, izbranih v testni regiji, prikazani v ustreznem merilu;
- b.3) Priporočila za izdelavo kartografske podlage v M 1:100.000, v kolikor se le-ta skozi testiranje izkaže za ustrezno in primerno za grafični del RPP;
- b.4) Testiranje predlaganih kartografskih podlag v M 1:100.000 (GI) pri izdelavi grafičnih prikazov